

Svensk Vindenergis synpunkter på EU:s förnybartdirektiv (REDIII)

Vi tackar för möjligheten att lämna inspel till revideringen av det omarbetade förnybartdirektivet, nedan REDIII.

Svensk Vindenergi är en branschförening vars medlemmar svarat för merparten av de satsningar som bidragit till att nå utbyggnadsmålet inom elcertifikatsystemet tio år i förtid och som utgör kärnan av de företag som arbetar för att nå Sveriges långsiktiga energi- och klimatmål.

För att möta klimatutmaningen krävs en omfattande elektrifiering. Förslaget till revidering av REDIII fångar detta behov väl. Men ett antal bestämmelser i direktivet måste stärkas om Europa ska öka takten i den vindkraftsutbyggnad som är nödvändig för att uppnå klimatneutralitet år 2050.

EUs nya målsättningar innebär att det behöver byggas nästan tre gånger så mycket vindkraft till 2030 som den vindkraft som finns installerad idag. För att nå det svenska klimatmålet och möta det ökade behovet av fossilfri el som elektrifieringen medför bedömer Svensk Vindenergi att det behöver byggas minst 6-8 TWh vindkraft per år fram till 2045 i Sverige.

Målsättningar

- Vi stödjer målsättningen om 40 procent förnybart 2030. Europa behöver en ambition som driver investeringsbeslut till förnybara energikällor under 2030- och 2040-talen för att kunna nå klimatneutralitet år 2050.
- Vi stödjer förslaget att införa mål för RFNBO (vätgas och andra elektrobränslen) i transport- och industrisektorerna. Sådana mål ger tydliga signaler att skapa bättre marknadsförutsättningar för vätgas och elektrobränslen i flera sektorer, som ett led i elektrifieringen. Dock kan målnivåerna i respektive sektor behöva analyseras vidare. En alltför hög målnivå i industrin kan, på grund av att målet är formulerat som andel av befintlig användning, leda till minskad användning av förnybar vätgas vilket skulle vara kontraproduktivt. Alltför höga krav på additionalitet skulle kunna ha samma effekt.
- Vi är positiva till att målet om 14 % förnybar energi i transportsektorn görs om till ett reduktionsmål om 13 % (motsvarande 20 % förnybar andel), samtidigt som multiplikatorerna för de olika användarsektorerna tas bort. En reduktion tillsammans med det creditsystem som föreslås för förnybar el i transportsektorn driver mot användning av förnybara bränslen med låga växthusgasutsläpp, inklusive el. Det är viktigt att ändringen i detta sammanhang i förhandlingen inte landar i en ambitionssänkning av det befintliga målet i transportsektorn.

Definitioner

- Vi välkomnar den föreslagna ändringen av definitionen av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung (RFNBO) och dess utvidgning till alla sektorer för slutanvändning. Den föreslagna formuleringen definierar nu att förnybar vätgas kommer från förnybar el, vilket bör användas konsekvent i EUs politik och lagstiftning. Förnybartdirektivet bör inte främja low carbon (koldioxidsnåla) bränslen (inklusive koldioxidsnål vätgas) utan behålla sitt fokus på förnybara energikällor som i EU-kommissionens förslag.

Beräkningsregler

- Vi uppmanar regeringen att bevaka att kommissionen inte går utöver det mandat till delegerad akt man har fått i nuvarande direktiv och se till att det reviderade direktivet inte hänvisar till redan obsolet lagstiftning.

Kommissionen ska enligt artikel 27 i det befintliga förnybartdirektivet (REDII) senast den 31 december 2021 ta fram en delegerad akt för beräkningen av förnybar andel i RFNBO. I det befintliga direktivet gäller detta enbart för RFNBOs som används i transportsektorn. I kommissionens förslag till reviderat direktiv utvidgas definitionen till alla slutanvändningssektorer, samtidigt som preambel 33 indikerar ett minskat fokus på additionalitet för vätgas i transportsektorn.

Det är viktigt att den delegerade akt som läggs fram under hösten 2021 inte föregår förhandlingsresultatet av REDIII, eftersom vätgasanvändningen i andra sektorer, som industri- och värmesektorn, är så pass mycket större än den vätgas som omfattades i REDII och marknadsförutsättningarna inte är utredda.

Elektrifiering

- Vi stödjer ambitionen att öka elektrifieringen. Det behöver vara helt klart att även förnybar el som används för andra energiändamål kan räknas mot sektorsmålen. Detta blir extra viktigt när överskottsvärme från elektrolysörerna i vätgasproduktion integreras i energisystemet. För att detta tydligt ska framgå bör artikel 24.4 ändras med tillägg om värme genererad från förnybar el:

*“Member States shall endeavour to increase the share of energy from renewable sources, **including heat generated from electricity from renewable energy sources**, and from waste heat and cold in district heating and cooling by at least 21 percentage points [] by 2030, **compared to the share of energy from renewable sources, including heat generated from electricity from renewable energy sources**, and from waste heat and cold in district heating and cooling in 2020, and shall lay down the measures necessary to that end. The share of renewable energy shall be expressed in terms of share of gross final energy consumption in district heating and cooling adjusted to normal average climatic conditions”*

Power purchase agreements

- Vi ställer oss frågande till behovet att reglera så kallade power purchase agreements (PPA) i förnybartdirektivet och efterfrågar vidare analys av detta. Den skärpning av regelverket som föreslås i artikel 15 bedöms inte hindra utvecklingen i Sverige, där användningen av PPA redan är omfattande. Däremot behöver preambel 9 ändras enligt nedan strykning så

att beskrivningen av deras funktion inte blir missvisande. PPAer är inte en *alternativ* marknad – allt prissäkras på den finansiella marknaden.

(9) The market for renewable power purchase agreements is rapidly growing ~~and provides a complementary route to the market of renewable power generation~~ in addition to support schemes by Member States or to selling directly on the wholesale electricity market.

Tillstånd

- Vi anser att det största hindret för utbyggnaden av vindkraft är tillstånd - inte teknik eller finansiering. Det beviljas helt enkelt inte tillräckligt med tillstånd för att vindkraften ska kunna byggas ut i den takt som ett högre klimatmål kräver.

Artikel 16 i RED anger en tidsfrist på två år och styrningsförordningen kräver att medlemsstaterna ska beskriva konkreta åtgärder som de kommer att vidta för att underlätta tillståndsgivningen. Men varken RED eller styrningsförordningen vägleder medlemsstaterna om hur de bör förenkla tillståndsgivningen.

Kommissionen bör redan nu kunna stödja det fortsatta genomförandet av enklare och snabbare tillståndsförfaranden i nuvarande RED artikel 16 med en vägledning som beskriver god praxis för tillstånd. Om Kommissionen utfärdar en sådan vägledning i början av 2022 kommer den att kunna stödja nationella regeringar arbetet med de uppdaterade nationella energi- och klimatplanerna som ska lämnas in 2023.

Stockholm den 15 oktober 2021

Daniel Badman, VD

Lina Kinning,
Ansvarig havsbaserad vindkraft